

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

13 december 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de opleiding tot herenkapper	1
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over scholen in landelijke gebieden	3
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toepassing van het gelijkeonderwijskansendecreet (GOK-decreet) in het buitengewoon onderwijs	6
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de stijgende verwarmingskosten voor scholen en centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's)	
Vraag om uitleg van mevrouw Anissa Tamsamani tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toenemende energiekosten van scholen	9

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck

Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de opleiding tot herenkapper

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het beroep van herenkapper verdwijnt steeds meer uit het straatbeeld. Meestal kiezen kappers ervoor om zowel dames als heren te kappen.

Een van de belangrijkste oorzaken voor het verdwijnen van het beroep van herenkapper is de gebrekkige opleiding. In alle bestaande kappersopleidingen komt het beroep van herenkapper slechts de laatste jaren aan bod, en dan nog maar in beperkte mate. Volgens mijn informatie geeft men het vak herenkappen nog maximum twee uur per twee weken. Dat heeft vooral te maken met het feit dat bijna geen mensen die opleiding nog willen volgen of geven. De interesse neemt af. Bovendien kan men als dameskapper een pak meer verdienen.

Verder is het zo dat studenten slechts één diploma krijgen. Vroeger reikte men voor herenkapper een afzonderlijk diploma uit. Dit heeft tot gevolg dat laatstejaarsstudenten die gebuisd zijn voor het vak herenkapper toch nog een diploma krijgen omdat de nadruk in de opleiding op damescoiffure ligt. Vanochtend zei men me nog dat iemand die slaagt voor het vak dameskappen maar niet voor het vak herenkappen toch het diploma krijgt, maar het omgekeerde is niet het geval. Dat is niet helemaal logisch.

Het kappersberoep – zowel de dames- als de herenkapper – is opgenomen in de lijst van knelpuntberoepen, wat op zich positief is. Maar op zes maanden tijd kun je onmogelijk het beroep van herenkapper onder de knie krijgen. Dat zeggen specialisten me toch. In het kader van het project 'Levenslang leren' stimuleert de Unie van Belgische Kappers via kwalificatiepremies kappers om verder te studeren, maar ook hier komt het beroep van herenkapper veel te weinig aan bod.

Als men het tekort aan herenkappers wil tegengaan en van het beroep van herenkapper weer een volwaardig beroep wil maken, moet men eerst en vooral investeren in de opleiding. Men moet vanuit het beroepsonderwijs leerlingen kunnen motiveren om voor het beroep van

herenkapper te kiezen. Vandaag is dat niet echt mogelijk. Bovendien moet men leerkrachten stimuleren om het vak van herenkapper te onderwijzen. Ten slotte moet men het onderwijsveld verplichten om de techniek van het herenkappen in de opleiding als een volwaardig vak in te voeren.

Mijnheer de minister, kunt u verklaren waarom het beroep van herenkapper aan het uitsterven is? Hoe worden leerlingen gestimuleerd om voor herenkapper te kiezen? Bent u van mening dat positieve onderwijsstimulansen nodig zijn om van het beroep van herenkapper een volwaardig beroep te maken? Ziet u mogelijkheden om via het bestaande onderwijs de techniek van het herenkappen in de opleiding als een volwaardig vak in te voeren? Indien niet, waarom niet?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, collega's, u vraagt of ik een verklaring kan geven waarom het beroep van herenkapper aan het uitsterven is. Dat is moeilijk, want momenteel zijn er geen cijfers beschikbaar die de in uw vraag gestelde tendens aantonen. De RSZ en de RSVZ maken immers geen onderscheid tussen dames- en herenkappers.

Ik kan daarbij een viertal bedenkingen maken. Ten eerste wordt in de Kruispuntbank van Ondernemingen vanaf 1 juli 2003 enkel nog het beroep van 'kapper' geregistreerd. Volgens het KB van 26 juni 2003¹ kan men officieel niet langer specificeren of het om een dames- of herenkapper gaat. Ten tweede heeft de SERV in juni 2003 in samenwerking met de sector een beroepsprofiel geschreven. Dit beroepsprofiel maakt niet langer een onderscheid tussen dames- en herenkappers. In het kappersvak wordt enkel nog de opsplitsing gemaakt tussen kapper en kapper-salonbeheerder.

Ten derde wordt ook in de opleidingen dit onderscheid niet langer gemaakt, want de opleidingen worden op

¹ KB van 26 juni 2003 houdende aanwijzing van de overheden, administraties en diensten die, betreffende bepaalde categorieën van ondernemingen, belast zijn met de eenmalige inzameling en het actualiseren van de gegevens bedoeld in artikel 6 van de wet van 16 januari 2003 houdende oprichting van een Kruispuntbank van Ondernemingen, modernisering van het handelsregister, oprichting van erkende ondernemingsloketten en houdende diverse bepalingen (KB ter uitvoering van het artikel 7 van de wet van 16 januari 2003 - Belgisch Staatsblad van 30 juni 2003)

basis van het beroepsprofiel uitgewerkt. De certificaten van de sector maken bijgevolg ook niet langer gebruik van deze opdeling. Ten vierde blijkt uit een onderzoek van het Steunpunt Gelijkekansenbeleid en het Consortium Universiteit Antwerpen en Universiteit Hasselt uit 2006, genaamd 'Waar zijn al die kapsters naartoe? De positie van laaggeschoolde vrouwen op de arbeidsmarkt', dat haarzorg in het bso een uitgesproken meisjesrichting is en dat vrouwen in het kappersberoep oververtegenwoordigd zijn.

De leerlingen kunnen eigenlijk niet worden gestimuleerd om enkel voor herenkapper te kiezen. Herenkappen is een vak, een verplicht onderdeel van de opleiding tot 'kapper'. Het is geen afzonderlijke beroepsopleiding. Alle technieken zoals snit, kleuring, permanent, brushing moeten zowel bij heren als bij dames kunnen worden toegepast. Indien de afgestudeerde leerling ervoor kiest om zich verder te vervolmaken in herenkapper is dit perfect mogelijk.

Het beroepsprofiel van de SERV, uitgewerkt in overleg met de sector, definieert het beroep van kapper en kapper-salonbeheerder als volgt: "De kapper verzorgt het haar van vrouwelijke en/of mannelijke klanten en kinderen door te wassen, te knippen, te kleuren en/of vorm te geven naar de wens van de klant of naar een bepaald model. Geeft ook advies in verband met haar- en huidverzorging, manicure en algemene opmaak en haarstukverzorging. Staat soms in voor scheren, baard- of snorverzorging. De kapper-salonbeheerder beheert een eigen kapsalon of is verantwoordelijk voor de werking en de organisatie van een kapsalon binnen een keten.

Werkt als het gaat om een keten altijd met personeel, als het gaat om een zelfstandige zaak optioneel met personeel. Staat in voor bedrijfsbeheer (met onder andere de marketing, de boekhouding, de handelsverrichtingen, de veiligheid) en al dan niet het personeelsbeleid. Verzorgt daarnaast het haar van vrouwelijke en/of mannelijke klanten en kinderen door te wassen, te knippen, te kleuren en/of vorm te geven naar de wens van de klant of naar een bepaald model. Geeft ook advies in verband met haar- en huidverzorging, manicure en algemene opmaak en haarstukverzorging. Staat soms in voor scheren, baard- of snorverzorging."

U ziet dat het eigenlijk toch een brede competentie is of een verzameling competenties is waarbij geen onderscheid gemaakt wordt tussen vrouwen- en mannenkappen.

Op initiatief van federaal staatssecretaris voor Administratieve Vereenvoudiging Van Quickenborne en federaal minister van Middenstand Laruelle werd de toegang tot de gereguleerde beroepen gewijzigd. Dit jaar zijn de beroepen in de sector van de persoonsverzorging aan de beurt. In februari 2007 werd de vestigingswetgeving voor kappers vereenvoudigd en gemoderniseerd.

Zij opteerden ervoor om het onderscheid tussen dames- en herenkapper af te schaffen. Gelet op wat ik reeds gezegd heb, zie ik geen concrete aanwijzingen om dit onderscheid opnieuw in te voeren in het onderwijs.

De leerplannen van de verschillende netten zijn gebaseerd op het beroepsprofiel. Dat wil zeggen dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen dameskapper en herenkapper. In alle opleidingen komt dan ook het vak herenkappen voor. De leerlingen krijgen tijdens deze lessen speciale kaptechnieken voor heren. Daarin komt niet alleen snit, maar ook scheren en verzorgen van baard en snor aan bod.

Ook binnen het onderwijsconvenant 2005-2007 wordt veel nadruk gelegd op de praktijkopleiding van de leraar voor heren- en dameskapsels. Binnen het modulair onderwijs is er ook een nieuwe module 'baarden en snorren'. De scholen zijn vragende partij om deze module 'baarden en snorren' op te nemen in het nieuwe onderwijsconvenant.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Ik dank de minister voor zijn antwoord.

De beroepsomschrijving die u gaf, klopt inderdaad, maar er is geen cijfermateriaal over. U hebt geen cijfers gevonden, ik ook niet. Als je praat met mensen die de job van kapper of kapster uitoefenen, weet je dat het dramatisch begint te worden.

Er is een groot verschil in aanpak en techniek tussen herenkappen of dameskappen. Het is niet helemaal logisch dat er zoveel aandacht gaat naar dameskappen en er slechts twee uur per week tijd is om te leren hoe men heren moet kappen. Een oorzaak hiervan zou zijn dat men niet eens mensen vindt die het vak zouden willen geven. Meestal zijn het dames die les geven. Bovendien wordt het vak ondergewaardeerd.

Kapper is een knelpuntberoep, en heel veel kappers vinden geen personeel. Als er impulsen mogelijk zijn, zou ik u dankbaar zijn als u die zou geven.

Wie geslaagd is in het vak herenkappen, zou toch een diploma of een getuigschrift moeten kunnen krijgen om de job uit te oefenen. Want iemand die geslaagd is als dameskapper en niet geslaagd is voor het vak herenkappen, krijgt wel een diploma. Omgekeerd is dat niet het geval. Dat is niet correct. Deze noodkreet komt van de beroepsorganisatie en van de herenkappers.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over scholen in landelijke gebieden

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de Katholieke Landelijke Jeugd bouwde eind september in het Brusselse Noordstation een minidorpsschool met meer dan 11.376 brooddozen. Met deze actie vroeg de KLJ aandacht voor de scholen in landelijke gebieden onder de slogan 'Dorpsscholen zijn broodnodig!'.

Deze actie was ludiek, maar kwam wel voort uit een gegronde bezorgdheid. Er is de voorbije jaren reeds een schaalvergroting geweest waarin heel wat kleine schooltjes, meestal verspreid over het grondgebied van een gemeente, zich verenigden in een fusie. Waar mogelijk werden dan in veel gevallen vestigingsplaatsen samengesmolten. Maar toch blijft de realiteit dat in veel gevallen verschillende vestigingsplaatsen noodzakelijk zijn om op wijk- of dorpsniveau te kunnen voorzien in een basisaanbod.

Toch worden scholen die op meerdere campussen verspreid zitten niet anders gefinancierd, al moeten zij bijvoorbeeld wel x maal een bijdrage betalen aan het Federaal Agentschap voor de Voedselveiligheid, x maal voorzien in een internetabonnement, x maal verwarmingsinstallaties onderhouden enzovoort. Dat is een niet onbelangrijke meerkost ten opzichte van een school met slechts één vestigingsplaats. Daarnaast valt de extra werklast die deze situatie met zich meebrengt voor de directies niet te onderschatten. Daarenboven zorgt de optelsom van de verschillende vestigingen ook voor eigenaardige effecten. Een sterk groeiend filiaal kan bijvoorbeeld geen zomerkلاس voor peuters inrichten omdat enkele van de andere vestigingen een daling laten optekenen.

Het belang van wijk- en dorpsscholen voor het lokale buurt- en dorpsleven kan niet genoeg worden benadrukt. Kleinschaligheid biedt bovendien een aantal opvoedkundige voordelen. Onderwijs dicht bij huis betekent ook minder verplaatsingen met de wagen, wat ook weer een hele rist gunstige neveneffecten met zich meebrengt. U was overigens zelf aanwezig bij het persmoment, mijnheer de minister, en u hebt daar uw bezorgdheid over de dorpsscholen duidelijk verwoord.

Logischerwijs zou je vermoeden dat de criteria die voor scholen in een stedelijk gebied worden gehanteerd niet mutatis mutandis over te zetten zijn naar landelijke gebieden. Daarom blijven een aantal instellingen met de volgende vragen zitten. Zijn er mogelijkheden om scholen met meerdere vestigingsplaatsen en dus grotere

basiskosten een extra duwtje in de rug te geven? Lijkt het u raadzaam om de extra werklast van directies van scholen met meerdere vestigingsplaatsen te compenseren door een aangepaste verloning? Kent u het probleem dat de samenge telde cijfers op schoolniveau niet altijd de realiteit en noden aangeven van individuele vestigingsplaatsen? Zo ja, worden er initiatieven overwogen om dat probleem te verhelpen? Kunt u akkoord gaan met de stelling dat er voor scholen in landelijke en stedelijke gebieden verschillende criteria nodig zijn? Hoe denkt u de leefbaarheid van dorpsscholen in landelijke gebieden te kunnen garanderen?

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik sluit me graag aan bij de vraag van de heer De Meyer. Om te beginnen waardeer ik het principe van de actie 'Dorpsscholen zijn broodnodig!' van de KLJ zeer sterk. We hebben inderdaad soms te weinig aandacht voor de positieve kanten van kleinschaligheid, hoewel voldoende kwaliteit en efficiëntie binnen een groter geheel ook noodzakelijk zijn.

Ik was dan ook blij verrast toen ik zag dat u zelf ook aanwezig was bij die actie, mijnheer de minister. Hebt u daar zaken beloofd die u in het beleid zou opnemen? Wat betekende dat engagement voor uw beleid? Ik denk nu heel concreet aan de toekomstige nieuwe financiering van het leerplichtonderwijs. Daarbij worden leerlingenkenmerken gehanteerd die gebaseerd zijn op vier indicatoren. Met die kenmerken proberen we de sociale achterstelling en de kansarmoede te meten, om die aspecten te laten meespelen in de nieuwe financiering.

Een van de indicatoren gaat echter over de spreiding in een bepaalde buurt. Ik hoop bijvoorbeeld dat de onderwijsachterstand van de leerlingen in die buurten naar boven zal komen, niet alleen in de stedelijke, maar ook in de landelijke gebieden, zodat dorpsscholen met kinderen met een achterstand ook extra ondersteund worden.

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Ik volg de analyse van mevrouw Poleyn. Ik denk dat er in sommige landelijke gebieden wat verdoken kansarmoede bestaat. Die zal tot uiting komen dankzij de nieuwe financieringsmethode.

Aan de andere kant denk ik dat scholen die in een scholengemeenschap zitten zelf een accent kunnen leggen, als ze met hun gespaarde punten overgaan tot het aanwerven van een coördinerend directeur, een zogenaamde dirco. Dan kun je al heel wat elementen van de 'workload' van de directies wegnemen.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Collega's, ik ben het volmondig eens met de heer De Meyer, maar ook met de andere sprekers, dat het belang van wijk- en dorpscholen voor het lokale buurt- en dorpsleven niet genoeg kan worden benadrukt.

Ik ben mijn toespraak op de actiedag van de KLJ, waar u naar verwijst, begonnen met de volgende vraag: "Hoeveel dorpen zijn er niet waar de buurtwinkel gestopt is of het dorpscafé gesloten?" Vaak is de basisschool in die dorpen een van de weinige plaatsen waar de ouders uit het dorp elkaar nog bijna dagelijks ontmoeten. Ik ben het met de vraagstellers eens dat dit zo moet blijven. Het is belangrijk voor het sociale weefsel van het dorp dat ouders die in dezelfde buurt wonen elkaar leren kennen.

Een dorpschool draagt hier in ruime mate toe bij. Mensen staan samen te wachten aan de schoolpoort, ze ontmoeten elkaar op schoolfeesten en ouderavonden, en leren elkaar beter kennen. Dat is een uitstekend recept tegen vervreemding. Maar vooral voor de kinderen is het van belang dat er buurtscholen zijn en dat ze met de kinderen uit de straat samen naar school kunnen gaan, in hun vertrouwde omgeving, te voet of met de fiets. Dat is overigens meteen ook goed voor het milieu.

Ik vind het dan ook belangrijk dat basisscholen zoveel mogelijk zijn ingeplant in de lokale leefgemeenschappen. De bereikbaarheid, de lokale betrokkenheid en de sociale integratie in de leefomgeving van de leerlingen is, vooral in het basisonderwijs, van groot belang. De overheid heeft de afgelopen jaren dan ook inspanningen gedaan om het bestaansrecht van de dorpschool te garanderen. Hoe ze dat concreet gedaan heeft in het basisonderwijs komt tot uiting in het antwoord op de vragen van de heer De Meyer.

Mevrouw Poleyn, ik heb op die actiedag van de KLJ niets nieuws beloofd. Ik vond dat niet nodig. Ik vond het vooral nuttig om daar te zijn, omdat de actie het belang van de dorpscholen onderstreepte. Ik denk niet dat men bij die actie verwachtte dat wij belangrijke nieuwe maatregelen zouden treffen ten voordele van de dorpscholen, maar wel dat we dat in het oog houden en dat dit een belangrijke dimensie is van het beleid. En dat is ook zo. Ik heb geen nieuwe maatregelen beloofd, en dus heb ik daar ook geen verslag over te brengen.

Mijnheer De Meyer, u vroeg of er mogelijkheden zijn om scholen met meerdere vestigingsplaatsen en dus grotere basiskosten een duwtje in de rug te geven. De werkingsmiddelen worden, tot op vandaag, toegekend op basis van een lineaire verdeling. Er zijn geen extra werkingsmiddelen voor scholen met meerdere vestigingsplaatsen. Uiteraard staat het schoolbesturen vrij hun middelen aan te wenden zoals zij dat zelf wensen. Een schoolbestuur met meerdere scholen kan meer werkingsmiddelen spenderen aan haar scholen met meerdere vestigingsplaatsen.

In de meerjarenbegroting zijn geen middelen opgenomen om specifiek meer werkingsmiddelen toe te kennen aan scholen met meerdere vestigingsplaatsen. Maar u weet natuurlijk dat er zeer veel extra geld bijkomt: 125 miljoen euro in 2009, waarvan 85 miljoen euro voor het basisonderwijs. Dat zal uiteraard ook scholen met meerdere vestigingsplaatsen ten goede komen.

Mijnheer De Meyer, u vroeg of het me raadzaam lijkt om de extra werklast van directies van scholen met meerdere vestigingsplaatsen te compenseren door een aangepaste verloning. Het aantal vestigingsplaatsen waarover een school beschikt, kan inderdaad een invloed hebben op de werkdruk van een directie. In cao VIII 'Investeren in sterk onderwijs door gewaardeerd en gemotiveerd personeel' is echter de keuze gemaakt om vanaf 1 september 2007 directies al dan niet een loonsverhoging toe te kennen op basis van een ander criterium, namelijk het aantal leerlingen van een school. Ik heb niet de intentie om naast de loonsverhoging uit cao VIII nog een extra loonsverhoging toe te kennen aan directies van scholen met meerdere vestigingsplaatsen.

Mijnheer De Meyer, u vroeg of ik weet dat de samengeutelde cijfers op schoolniveau niet altijd de realiteit aangeven van individuele vestigingsplaatsen en of ik iets onderneem op dat punt. Elke school ontvangt jaarlijks op basis van het aantal ingeschreven leerlingen een lestijdenpakket. Het aantal ambten onderwijzend personeel dat aan elke school wordt toegekend, is afhankelijk van de grootte van het lestijdenpakket. Artikel 142 van het decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997 stelt uitdrukkelijk dat het schoolbestuur of zijn afgevaardigde, met toepassing van de reglementering inzake medezeggenschap, overleg en onderhandeling, beslist over de aanwending van het lestijdenpakket en dus over de verdeling van de ambten over de verschillende leerlingengroepen.

Hetzelfde artikel stelt ook dat er lestijden kunnen worden herverdeeld van kleuteronderwijs naar lager onderwijs en omgekeerd. Er kunnen ook lestijden worden overgedragen van de ene school naar de andere. Hoe het lestijdenpakket zal worden verdeeld over de verschillende leerlingengroepen wordt vooraf besproken in de verschillende overlegorganen, onder andere de participatieraad en het lokaal overlegcomité. Elke school beslist dus autonoom hoe ze haar onderwijs indeelt. Ik ga ervan uit dat de school hierbij aandacht heeft voor alle leerlingen, ongeacht de vestigingsplaats waar ze school lopen.

Bovendien is het zo dat voor de basisomkadering, namelijk de lestijden volgens de schalen – en afgeleid de aanvullende lestijden voor lichamelijke opvoeding –, rekening gehouden wordt met de afstand tussen de verschillende vestigingsplaatsen met hetzelfde niveau – kleuter en/of lager – van de school. Vestigingsplaatsen

die op meer dan 2 kilometer gelegen zijn van een andere vestigingsplaats van dezelfde school waar hetzelfde onderwijsniveau aangeboden wordt, hebben een aparte telling. Door diverse sokkels bij het begin van de lestijdenscalen, de niet-lineariteit en de degressiviteit van de lestijden volgens de schalen zorgt dit voor een groot voordeel voor de scholen. Ik doe opmerken dat de twee-kilometerregeling niet geldt in Brussel, omdat Brussel altijd een aparte telling toepast.

De vestigingsplaatsen worden voor de omkadering eigenlijk als afzonderlijke scholen behandeld. Op deze manier spelen ook vestigingsplaatsen een rol in het principe dat we onder elke kerktoeren graag een basisschool zien. Scholen met meer en veraf gelegen vestigingsplaatsen hebben eigen noden. Die worden opgevangen met de aparte telling.

Mijnheer De Meyer, u vroeg ook of ik akkoord kan gaan met de stelling dat er voor scholen in landelijke en stedelijke gebieden andere criteria nodig zijn. Ik ben het hier volmondig mee eens. Er zijn voor scholen in landelijke en stedelijke gebieden niet alleen andere criteria nodig, die zijn al in de reglementering opgenomen. In de huidige reglementering wordt dus al de nodige aandacht geschonken aan de landelijke en stedelijke gebieden. Er worden in de huidige regelgeving immers andere normen gehanteerd voor landelijke en stedelijke gebieden wat betreft het aantal leerlingen dat een school of vestigingsplaats moet tellen om subsidieerbaar of financieerbaar te zijn. De programmatie- en rationalisatienormen voor scholen, niveaus en vestigingsplaatsen zijn afhankelijk van de bevolkingsdichtheid van de gemeente.

Er wordt gewerkt met drie categorieën in het gewoon basisonderwijs: de normen die gelden voor gemeenten met minder dan 75 inwoners per vierkante kilometer, categorie A, de normen die gelden voor gemeenten met 75 tot 500 inwoners per vierkante kilometer, categorie B, en de normen die gelden voor gemeenten met meer dan 500 inwoners per vierkante kilometer, categorie C. De normen van categorie A en B zijn de gunstigste, met andere woorden er zijn minder leerlingen nodig om een school op te richten of in stand te houden. In de plattelandsgemeenten zijn de normen voor het oprichten van een school of het in stand houden van een school dus gunstiger dan in de gemeenten met een groter aantal inwoners per vierkante kilometer.

Naast de gunstiger oprichtings- en bestaansnormen in de plattelandsgemeenten, zijn de omkaderingsnormen gunstiger voor kleinere scholen, waarbij ik ervan uitga dat het merendeel van de kleinere scholen op het platteland gelegen is.

Bij de invoering van het lestijdenpakket voor het gewoon basisonderwijs in 1984, is er bewust voor geopteerd om ook kleinere scholen voldoende comfort te

geven. Door voordeliger normen toe te kennen aan de eerste groep leerlingen in de lestijdenscalen werd aan een basisbehoefte beantwoord en kreeg ook een kleine school volwaardige kansen. Daar staat evenwel tegenover dat de directie van een kleine school nog een gedeeltelijke onderwijsopdracht heeft. Deze lesopdracht heb ik echter bij de start van dit schooljaar met 4 lestijden verlaagd. Dat is dus een extra ondersteuning voor de kleine scholen. Ook de aparte telling van vestigingsplaatsen die hierboven beschreven werd, vormt een extra ondersteuning voor de scholen in dun bevolkte gebieden.

Het percentage scholen dat minstens één onderdeel heeft met een aparte telling ligt in dunbevolkte gebieden duidelijk hoger dan in dichtbevolkte gebieden. Ik heb een tabel in het antwoord opgenomen. Daaruit blijkt dat scholen met minstens één structuuronderdeel dat apart telt, een veel hoger aandeel innemen in gebieden met minder dan 75 inwoners per vierkante kilometer dan in gebieden met meer dan 500 inwoners per vierkante kilometer.

Reeds enkele jaren geleden werd beslist om op het niveau van het basisonderwijs scholengemeenschappen op te richten die er moesten voor zorgen dat ook kleine scholen, die niet altijd over de mogelijkheid beschikken om een veelheid van expertise in zich te verenigen, konden blijven bestaan. Tevens werd beslist om niet te raken aan het aantal leerlingen dat een basisschool moest tellen om te kunnen bestaan – de rationalisatie- en programmatienormen waar ik het daarnet over had. Scholen en vestigingsplaatsen, ook de kleinere, moesten kunnen blijven bestaan.

Toch kunnen kleine scholen in deze complexe tijden enkel overleven als ze geen eiland blijven en met andere scholen samenwerken. Een kleine school kan niet in haar eentje alle grote en kleine problemen oplossen die zich aandienen. Dat geldt zeker voor de technische en administratieve opdrachten waarmee scholen geconfronteerd worden, maar ook op pedagogisch vlak hebben grotere scholen en samenwerkingsverbanden voordelen: meer kansen om gedifferentieerd te werken bijvoorbeeld, om een ICT-coördinator aan te stellen of een turnleraar. Ook organisatorisch en administratief is een en ander makkelijker te regelen. Als een leerkracht nascholing volgt tijdens de schooluren, is hij of zij makkelijker te vervangen.

Daarom werden in 2003 de scholengemeenschappen in het basisonderwijs ingevoerd, een bestuurlijke schaalvergroting die kan bijdragen tot een efficiënter beheer en gebruik van de beschikbare middelen van de afzonderlijke basisscholen. De scholengemeenschappen hebben ook bijkomende administratieve omkadering gekregen op het niveau van de scholengemeenschap.

In 2005 heb ik de stimulus om in een scholengemeenschap te stappen versterkt. Ik vind het goed dat daarbij

aan de leerlingen van scholen in dunbevolkte gebieden een hogere weging wordt toegekend. Deze kleine dorpscholen moeten immers ook in het kader van de scholengemeenschap de nodige ondersteuning krijgen. Die scholen – en alle scholen – moeten er wel over waken dat de scholengemeenschap inderdaad ten dienste staat van de scholen. De scholengemeenschap mag geen papieren tijger zijn. Ik wil hier de verantwoordelijken van de scholengemeenschappen dus oproepen om hun werking maximaal ten dienste van hun scholen te stellen. Verlos scholen en schooldirecties van technische en administratieve problemen die beter op het niveau van de scholengemeenschap aangepakt kunnen worden, zorg er met de scholengemeenschap voor dat de scholen echt school kunnen zijn, dat de directies in alle scholen echt schooldirectie kunnen zijn. Iedereen moet erkennen dat heel wat administratieve last gelegd wordt op de basisschool, en de bestaansmogelijkheid van heel wat scholen hangt samen met een efficiënte werking van de scholengemeenschap.

De afgelopen jaren zetten de basisscholen zich sterk in om een zorgbeleid uit te stippelen, in de eerste plaats op schoolniveau, maar ook door op het niveau van de scholengemeenschap punten samen te leggen. Een sterk zorgbeleid is immers essentieel voor het ondersteunen van de schoolteams. In uitvoering van cao VIII 'Investeren in sterk onderwijs door gewaardeerd en gemotiveerd personeel' zal ik extra middelen vrijmaken voor zorgcoördinatie, zodat de scholen dit doeltreffend kunnen aanpakken. Daarvoor is in een financieel groeipad voorzien van 4,5 miljoen euro in 2008 tot 21 miljoen euro in 2011. De scholengemeenschappen in het basisonderwijs kunnen nu een beleidskader scheppen voor de organisatie van de scholengemeenschap.

Op het niveau van de scholengemeenschappen wordt een normenstelsel uitgewerkt bestaande uit twee componenten. Een sokkel per school in de scholengemeenschap, aangevuld met punten die lineair toegekend worden op basis van de leerlingenaantallen. Door te werken met een sokkel op schoolniveau wordt aandacht besteed aan de noden van kleine of kleinere scholen.

Mevrouw Poleyn, u stelde een vraag over het nieuwe financieringssysteem voor de werkingsmiddelen. Als onze indicatoren van kansarmoede correct zijn, moeten ze ook de verdoken armoede in landelijke gebieden omvatten. De statistische sectoren die wij onderscheiden, laten toe om binnen veeleer landelijke gebieden de buurten te detecteren waar weinig sociaal kapitaal aanwezig is. Als ik het zo mag zeggen: weinig onderwijskapitaal. Dat kunnen we vaststellen doordat er heel veel schoolse vertraging is. Dat stellen we ook vast in landelijke gebieden, zij het minder dan in stedelijke, maar dat wordt gemeten door het model. Natuurlijk, als zou blijken dat we verdoken vormen van kansarmoede niet goed meten, dan is er iets fout met onze indicatoren. Dat is materie voor een debat.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Ik dank u voor uw uitvoerig antwoord, mijnheer de minister. De aanleiding voor mijn vraag was enerzijds de actie van de KLJ. Ik heb ook uw toespraak daarna gelezen. Op zich heb ik daar geen vragen bij, integendeel, dit houdt een sterk engagement van u in.

Maar anderzijds werd ik in een gesprek geconfronteerd met een directeur die twee vestigingsplaatsen heeft van basisscholen in eigen gemeente. Enkele dagen later kreeg ik een schrijven van een directeur in mijn regio van een fusie van vier kleine schooltjes, verspreid langs de rand van de gemeente, onderling steeds 5 kilometer van elkaar verwijderd, samen 330 leerlingen sterk. Hij deed me heel zijn verhaal. We hadden later nog een gesprek. Ik heb hem toen heel wat elementen uit uw antwoord meegegeven. Ik zal hem uiteraard opnieuw spreken en de tabel overmaken. Er is ook nog de nieuwe financiering.

Ik blijf echter vrezen dat we de behoeften van deze typische vorm van basisonderwijs met zeer veel vestigingsplaatsen soms nog onderschatten. Dat wou ik nog eens benadrukken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toepassing van het gelijkeonderwijskansendecreet (GOK-decreet) in het buitengewoon onderwijs

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, sinds 2002 voert de Vlaamse Regering een beleid van gelijke onderwijskansen op basis van het GOK-decreet. Het decreet heeft tot doel uitsluiting en discriminatie tegen te gaan en besteedt daarom speciale aandacht en middelen aan kinderen uit sociaal zwakkere milieus.

Het buitengewoon onderwijs valt echter uit de boot bij de verdeling van de middelen van het geïntegreerde ondersteuningsaanbod van het GOK-decreet. Zo staat er in hoofdstuk VI, artikel VI.1: "De bepalingen van deze afdeling zijn van toepassing op het gewoon basisonderwijs, op de eerste graad van het gewoon secundair onderwijs en op het structuuronderdeel anderstalige nieuwkomers."

Een beperkt aantal buitengewone basis- en secundaire scholen hebben echter nog recht op middelen van het

onderwijsvoorrrangsbeleid of OVB. Dit beleid heeft tot doel de leerachterstand van de migrantenkinderen weg te werken. Aangezien heel wat scholen van het buitengewoon onderwijs veel migranten tellen, kunnen ze een beroep doen op extra lestijden, begeleiding en ondersteuning. Het is de bedoeling een onderwijspraktijk uit te bouwen die rekening houdt met de taalachtergrond en de culturele verscheidenheid van de leerlingen.

Deze regeling geldt slechts voor basisscholen die vanaf het schooljaar 2001-2002 extra lestijden OVB hebben genoten en voor secundaire scholen die vanaf het schooljaar 1999-2000 eveneens extra lestijden OVB hebben genoten. Voor scholen die er recht op hadden, bleven de OVB-financiering en -lestijden tot vandaag ongewijzigd. Ze blijven er dus recht op hebben. Scholen die voorheen geen recht hadden op OVB-middelen, vallen momenteel nog steeds uit de boot, hoewel hun schoolpopulatie veranderingen kan hebben ondergaan. Deze scholen krijgen hiervoor dus geen extra middelen, maar moeten ondertussen wel met hun reguliere werkings- en omkaderingsmiddelen een beleid voor migrantenkinderen uitwerken.

Mijnheer de minister, hoeveel scholen van het buitengewoon onderwijs hebben recht op OVB-middelen en hoeveel leerlingen genieten daarvan? Kunt u me ook meedelen wat het aandeel van die scholen in het totaal-aantal scholen van het buitengewoon onderwijs is? Hoeveel scholen in Brussel genieten deze regeling?

In uw conceptnota over Leerzorg van 30 maart 2007 gaat u dieper in op de noodzaak van een GOK-regeling voor het buitengewoon onderwijs. Op bladzijde 77 van die nota zegt u dit: “Daartoe is recent een onderzoek opgestart dat zal nagaan welke de verschillen zijn in werkdruk wanneer scholen voor buitengewoon onderwijs geconfronteerd worden met verschillen in de socio-culturele of socio-economische samenstelling van hun leerlingenpopulatie.” Op bladzijde 32 van uw beleidsbrief Onderwijs en Vorming (*Parl. St.* VI. Parl. 2007-08, nr. 1404/1) verwijst u ook naar een onderzoek: “Om na te gaan of er een financiële correctie wenselijk of nodig is voor de leerlingen van het buitengewoon onderwijs die uit sociaal zwakkere milieus komen, liet ik een onderzoek uitvoeren naar de extra inspanningen van scholen in het buitengewoon onderwijs voor leerlingen met GOK-kenmerken.” Gaat het om hetzelfde onderzoek? Uit het bovenstaande krijg ik de indruk dat het onderzoek is afgerond. Is dat juist? En zo ja, wat zijn de conclusies?

U vermeldt in uw beleidsbrief ook dat u “snel duidelijkheid zal scheppen over het toekomstige gebruik van de onderwijsvoorrrangsmiddelen (OVB-middelen) in het buitengewone onderwijs.” Wat is de juiste draagwijdte van deze uitspraak? Zullen deze middelen apart worden aangewend, of worden ze geïntegreerd in een nieuwe GOK-regeling?

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik sluit me graag aan bij de vraag van de heer Delva. Ook ik ben benieuwd naar het onderzoek dat u liet uitvoeren over de extra inspanningen van scholen in het buitengewoon onderwijs voor leerlingen met GOK-kenmerken. Ik ben ook nieuwsgierig naar de gevolgen die u daaraan zult verbinden. De ongelijkheid tussen scholen van het buitengewoon onderwijs die toevallig wel of niet kunnen genieten van extra OVB-middelen is niet aanvaardbaar. Dat onderscheid moet worden weggewerkt. Hebt u plannen om dat te doen, en binnen welk tijds kader?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, het aantal scholen van het buitengewoon onderwijs dat voor het schooljaar 2007-2008 recht heeft op OVB-middelen is 42 basisscholen – waarvan 1 in Brussel ligt – en 33 secundaire scholen – waarvan geen enkele in Brussel ligt. Deze middelen mogen vrij over beide niveaus worden aangewend. De extra lestijden onderwijsvoorrrang worden gegenereerd door de leerlingen onderwijsvoorrrang, maar ze komen uiteraard alle leerlingen van de vestigingsplaats of de school ten goede. Dit zijn volgens de telling op 1 oktober 7043 leerlingen in het basisonderwijs en 7463 leerlingen in het secundair onderwijs.

U verwijst naar mijn conceptnota over leerzorg waarin ik heb over deze problematiek en een onderzoek aankondig. Het gaat inderdaad in beide teksten over hetzelfde wetenschappelijk onderzoek dat recent afgerond werd. Op 5 december 2007 werden de resultaten op een informatiesessie kenbaar gemaakt aan het onderwijsveld. Het rapport kan worden gedownload van de webstek van het departement Onderwijs via www.ond.vlaanderen.be/obpwo: ‘Voorstelling resultaten van het wetenschappelijk onderzoek naar mogelijke extra inspanningen van scholen in het buitengewoon onderwijs ten gevolge van de aanwezigheid van GOK-kenmerken bij de leerlingenpopulatie’. Het rapport werd opgesteld door de heer Paul Ghesquière en consorten.

Het wetenschappelijk onderzoek had tot doel na te gaan of en op welke wijze een correctie voor leerlingen die voldoen aan de GOK-indicatoren wenselijk en/of noodzakelijk is in het buitengewoon onderwijs. Twee onderzoeksvragen stonden centraal. Ten eerste, onderscheiden scholen voor buitengewoon onderwijs leerlingengroepen met GOK-kenmerken? Maken ze dus zelf een onderscheid? Benadrukken ze dat verschil of niet? Werken ze daarrond? Ten tweede, hebben deze groepen een belastende impact op het klas- en schoolgebeuren? Via kwalitatieve interviews bij een hetero-geen samengestelde onderzoeksgroep van twintig

scholen voor buitengewoon lager en secundair onderwijs werden antwoorden gezocht.

Ik som kort de bevindingen op. Ten eerste, scholen voor buitengewoon onderwijs onderscheiden verschillende subgroepen in hun leerlingenpopulatie. De meest voorkomende subgroepen sluiten aan bij de GOK-indicatoren: kansarme leerlingen, allochtonen en andersstaligen, residentieel opgenomen kinderen. De scholen onderscheiden ook andere doelgroepen, bijvoorbeeld leerlingen uit goedge milieus, leerlingen uit alternatieve gezinsvormen en leerlingen met sociaal-emotionele of gedragsproblemen. De diversiteit binnen deze subgroepen is groot, de afbakening niet steeds evident. Scholen voor buitengewoon onderwijs van type 1 en 3 hebben een grotere instroom van doelgroepleerlingen.

Ten tweede, de scholen stellen dat het afstemmen van hun aanpak en aanbod, inzet van personeel, materialen en financiën op de behoeften van bepaalde doelgroepen een belastende impact heeft op het klas- en schoolgebeuren. Heel wat scholen hebben al in grote mate hun visie, beleid en werking op de meest zwakke doelgroepen afgestemd.

Ten derde, de doelgroep van residentieel opgenomen kinderen blijkt geen bijzonder negatieve invloed uit te oefenen op het klas- en schoolgebeuren. Er is duidelijk een toegevoegde waarde vanuit deze instellingen waar de kinderen opgenomen zijn.

Ten vierde, is er een impact van de doelgroep van leerlingen uit kansarme milieus op het klas- en schoolgebeuren op het gebied van communicatie en contacten met het gezin, taakverruimende functies – laagdrempeligheid op pedagogisch, sociaal en praktisch vlak – paramedische ondersteuning en inzet van materialen en financiën.

Ten vijfde, de meeste scholen ondervinden een belastende invloed van de doelgroep van allochtonen, soms ook omschreven als illegalen, op het klas- en schoolgebeuren. Ook hier gaat het over communicatie en contacten met het gezin en/of de context en op paramedisch niveau. Taalproblemen laten zich minder voelen in onderwijstypes waar alle leerlingen taalzwak zijn zoals type 2 en in onderwijstypes met een sterke paramedische omkadering zoals type 4, 6 en 7. De belasting van deze doelgroep lijkt toe te nemen naarmate het onderwijsniveau en het aantal doelgroepleerlingen stijgen.

Ten zesde, scholen maken ook melding van de doelgroep van leerlingen met sociaal-emotionele en/of gedragsproblemen vaak ook in combinatie met kansarmoede en allochtone herkomst.

Het onderzoek leverde een aantal algemene beleidsaanbevelingen op. Ik som ze kort op.

Ten eerste, ook in het buitengewoon onderwijs is een correctie voor de aanwezigheid van ‘kansarme’ en ‘al-

lochtone’ leerlingen en zeker de combinatie daarvan wenselijk. Ten tweede is dit wellicht het meest zinvol voor de scholen uit cluster 2 in het leerzorgkader. Dat zijn leerlingen met een lichte verstandelijke beperking en leerlingen met leerstoornissen.

Ten derde kan de extra omkadering van de GOK-correctie best ingezet worden voor de uitwerking van een gericht aanbod aangaande taalvaardigheid, het aanbieden van onderwijsgerichte opvoedingsondersteuning aan kansarme en allochtone gezinnen en het opnemen van de laagdrempelige sociale functie in een netwerk met partners uit andere sectoren.

Ten slotte zou men bij de toekenning van de bijkomende middelen kunnen overwegen om ook rekening te houden met het aandeel van de doelgroepleerlingen in de schoolpopulatie, de densiteit.

Laat me daar meteen een nevenbedenking bij maken. Als de scholen vanuit hun bevindingen zeggen dat allochtone leerlingen een aandachtspunt zijn, dan zullen we geen indicator allochtoon opnemen in de financiering omdat ik dat niet als werkbaar beschouw. Maar het wijst bijvoorbeeld op de noodzaak om een indicator rond anderstaligheid te hanteren.

Uw derde vraag ging over de draagwijdte van mijn belofte om hierover snel duidelijkheid te scheppen. Het nieuwe financieringssysteem voor het leerplichtonderwijs slaat op de werkmiddelen van de scholen, waarvan het globale budget aanzienlijk verruimt. In totaal wordt hiervoor zo’n 125 miljoen euro toegevoegd aan de werkmiddelen van het leerplichtonderwijs: 85 miljoen euro voor het basisonderwijs en 40 miljoen euro voor het secundair onderwijs. Het buitengewoon onderwijs krijgt daarvan iets meer dan 9 miljoen euro: het buitengewoon basisonderwijs 6,9 miljoen euro en buitengewoon secundair onderwijs 2,2 miljoen euro.

Het nieuwe mechanisme dat we enkele weken geleden na een akkoord met de onderwijspartner bekend hebben gemaakt, slaat dus niet op omkadering. Met andere woorden: er komt in het gewoon onderwijs nog een derde GOK-cyclus. Voor het buitengewoon onderwijs roept dat de vraag op wat er moet gebeuren met de bevroren OVB-situatie.

Op de infosessie over het wetenschappelijk onderzoek heb ik een oproep gedaan aan het veld om de onderzoeksresultaten grondig te bekijken, omdat ik op die basis het overleg wil aangaan om de verdere aanpak in het buitengewoon onderwijs uit te tekenen. Ik kan vandaag nog niet vooruitlopen op de beleidskeuzes die ik zal maken op basis van het onderzoek. In elk geval zal het OVB-budget een apart budget voor het buitengewoon onderwijs blijven.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb echter niet helemaal begrepen of u nu de piste van GOK-middelen voor het buitengewoon onderwijs zult bewandelen, dan wel of u vasthoudt aan het OVB en de OVB-middelen?

Minister Frank Vandenbroucke: Ik heb willen zeggen dat wetenschappelijk onderzoek aantoonde dat je in sommige types redenen hebt om een onderscheid te maken tussen scholen in functie van de aanwezigheid van kinderen met een bepaalde sociaaleconomische en sociaal-culturele achtergrondkenmerken die meer belasting betekenen voor die scholen. Je hebt dus reden om onderscheid te maken tussen scholen van hetzelfde type. Daarnaast zegt het onderzoek ook dat je reden hebt om de bevroren en intussen wat verouderde OVB-situatie te herdenken. Ik vind dat een heel interessant uitgangspunt.

Ik overleg nu met de onderwijswereld over de toekomst van het buitengewoon onderwijs in het kader van het dossier Leerzorg. Ik wil het ene wat samen laten sporen met het andere. Ik ga nu dus nog geen concrete uitspraken doen over hoe ik het concrete plaatje zie. Het is belangrijk dat we vooruitgang boeken in het dossier Leerzorg. Als we daar geen vooruitgang boeken in het overleg, zullen we ook geen vooruitgang kunnen boeken bij de omvorming van het oude OVB-systeem naar een eventueel verbeterd en geactualiseerd GOK-omkaderings-systeem voor bepaalde types.

Ik sta daarvoor open, maar ik kan u vandaag niet zeggen hoe ik zou willen dat het eruitziet, want ik wil daar ook overleg over plegen.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Als ik u goed begrepen heb, mijnheer de minister, blijkt uit de conclusies van het onderzoek dat het beter is om meer aandacht te schenken aan kansarme en/of allochtone leerlingen in het buitengewoon onderwijs met leerstoornissen, en niet aan kansarme en/of allochtone leerlingen met een functiebeperking. Dat vind ik vreemd. Ik begrijp dat een leerstoornis iets anders is dan een fysieke beperking, maar beide leerlingen hebben dezelfde sociale achtergrond en ervaren dezelfde kansarmoede. Ik zie niet in waarom er een verschil wordt gemaakt op basis van het type onderwijs. Kunt u mij daar wat meer uitleg bij geven?

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw Stevens, ik zou willen vragen dat u het onderzoek eens leest. Er zijn namelijk op zijn minst twee vragen die men moet stellen. De eerste vraag is: verschillen scholen sterk van elkaar met betrekking tot het sociaaleconomische en sociaal-culturele achtergrondprofiel van hun leerlingen? Indien dat niet zo is, heb je niet veel redenen om een gedifferentieerd omkaderingssysteem uit te werken. Dat

is de eerste vraag die men gesteld heeft. Het antwoord is dat het voor een aantal types zeker zo is dat scholen daarin van elkaar verschillen.

De tweede vraag is de volgende. In het licht van de bijzondere omkadering die er al is voor de verschillende types, die ook in haar bijzonderheid verschillend is van type, moet je daarbovenop dan nog eens differentiëren omwille van sociaaleconomische en sociaal-culturele achtergrondkenmerken? De heer Ghesquière heeft daarop een eerste antwoord gezocht door schooldirecties de vraag te stellen hoe belastend een leerling is die kenmerken heeft die wij in het gewone onderwijs als GOK bestempelen, in verhouding tot een leerling die dat niet heeft. Hij heeft daar een objectief antwoord op gezocht, al is een wetenschappelijk onderzoek natuurlijk niet per definitie de eeuwige waarheid.

Ik raad u aan om dat eens goed te lezen. Misschien kunt u eens contact opnemen met de heer Ghesquière om daarover te discussiëren. Hij heeft volgens mij een goede methodologie gebruikt om die vraag te objectiveren.

Ik hoed mij ervoor om nu zelf grote uitspraken te doen. Er is een wetenschappelijk onderzoek gebeurd. We hebben dat voorgelegd aan het onderwijs en ik wil met de onderwijsactoren in overleg treden, maar ik wil hen daar even de tijd voor laten nemen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de stijgende verwarmingskosten voor scholen en centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's)

Vraag om uitleg van mevrouw Anissa Tamsamani tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toenemende energiekosten van scholen

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mijnheer de minister, op 29 september 2005 heb ik in de commissie reeds een vraag gesteld over het probleem van de stijgende verwarmingskosten voor de scholen en CLB's (*Hand. Vl. Parl.* 2005-06, nr. C5). U hebt toen bijkomende maatregelen genomen om de problematiek op te vangen.

Enkele weken geleden hebben de scholen en de CLB's opnieuw aan de alarmbel getrokken. Zij hebben het

probleem van de stijgende verwarmingskosten opnieuw voorgelegd, want die beginnen zwaar te wegen op de aanwending van hun werkmiddelen.

Mijnheer de minister, u hebt daarop een reactie gegeven en hebt verwezen naar de bijkomende werkmiddelen waarover de scholen kunnen beschikken. U hebt ook verwezen naar het beleid dat u sinds 2005, de eerste keer dat de stijgende verwarmingskosten zwaar begonnen te wegen, voert inzake energiebesparende maatregelen.

Voor de verschillende maatregelen verwijst u vooral naar het feit dat heel wat scholen aanvragen hebben ingediend voor bijvoorbeeld de energieboekhouding, stookolietellers of een energieaudit. U verwijst ook naar extra middelen die u hebt ingeschreven om te investeren in energiebesparende maatregelen in de scholen, zoals isolatie van het dak en werkzaamheden aan de beglazing, want heel wat scholen hebben nog enkel glas. Het gaat vooral over aanvragen in het kader van uw beleid inzake energiebesparende maatregelen. In welke mate is er al resultaat binnen de scholen zelf, waardoor de factuur daalt?

In 2005 hebben we in de commissie de problematiek besproken. Toen hebt u die maatregelen aangekondigd. Ik heb toen een pleidooi gehouden om zowel op korte als lange termijn te werken. U hebt extra gekleurde middelen ingeschreven, vooral om de zwaarwegende facturen op te vangen. Als ik de maatregelen nu bekijk, komen er geen gekleurde maatregelen om het probleem op korte termijn op te vangen en er is ook geen beleids overstijgende aanpak.

Mijnheer de minister, waarom hebt u deze keuze gemaakt? Ik ga ervan uit dat de maatregelen die u neemt vandaag nog geen resultaat hebben. Er zijn wel wat aanvragen en er is heel wat in beweging, wat positief is, maar de scholen worden vandaag wel geconfronteerd met een factuur. De maatregelen hebben, denk ik, nog niet direct effect.

Mijnheer de minister, klopt de informatie die we gekregen hebben? We beschikken over informatie via de pers, maar is die volledig en correct? Klopt het dat er geen beleidsoverstijgende aanpak is binnen de regering, terwijl dat in 2005 wel het opzet was? Schrijft u geen specifieke gekleurde middelen in?

U verwijst naar de stijging van de werkmiddelen vanaf het schooljaar 2008. Maar als ik kijk naar de besprekingen die we daarover gevoerd hebben, heeft de verhoging van de werkmiddelen vanaf 2008 niet de bedoeling om de stookoliefactuur te betalen, maar wordt de lat van de financiering tussen de verschillende netten gelijk gelegd en krijgen de scholen meer middelen, vooral voor het pedagogische en didactische onderdeel van het onderwijs en niet voor infrastructuur en verwarmingskosten.

Hoe tracht u de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) verder te helpen? Zij krijgen geen extra werkmiddelen vanaf 2008, maar worden wel geconfronteerd met stijgende prijzen en hogere facturen. Mijnheer de minister, ik heb al meermaals gesteld dat zij al lang zitten te wachten op extra werkmiddelen. De kosten stijgen op verschillende terreinen, maar de middelen waarmee zij het werk moeten verrichten, worden beperkter.

De voorzitter: Mevrouw Tamsamani heeft het woord.

Mevrouw Anissa Tamsamani: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik denk dat er heel wat mensen, niet alleen scholen, wakker liggen van hun energiefactuur. We horen en lezen dikwijls over schrijnende toestanden van mensen die moeten besparen op eten om hun stookolietank te vullen. Sommige mensen moeten zelfs leningen aangaan om dat soort problemen op te lossen.

Bij elke substantiële verhoging van de olieprijs, meestal rond deze periode, komen dezelfde signalen terug, ook in deze commissie, met betrekking tot de verhoogde energiefactuur van scholen.

De stijgende kosten voor stookolie zijn vaak het gemakkelijkst te berekenen en halen dan ook de meeste kranten, maar ook elektriciteit en gas nemen een steeds grotere hap uit het werkbudget van onze scholen. Schooldirecties kunnen wellicht niet besparen op hun uitgaven voor voeding, maar het is duidelijk dat – ook als we, zoals gepland, de werkbudgetten verhogen – een aantal investeringen in onderwijskwaliteit moeten worden uitgesteld, omdat de energie langs slecht geïsoleerde ramen, deuren en muren ontsnapt. Aangezien de verhoging van de brandstofprijzen doorheen de jaren blijft terugkeren, kunnen we vrezen dat het uitstel voor een langere tijd zal gelden, want de stookolieprijzen zijn nog nooit zo hoog geweest.

De Vlaamse Regering heeft in het verleden goed gereageerd en veel ingezet op het doorbreken van dit cyclisch patroon. Onze ministers hebben consequent de nadruk gelegd op het belang en de mogelijkheden van structurele energiebesparende maatregelen. Dat geldt bijvoorbeeld voor de verhoogde stookkosten in de landbouwbedrijven, maar ook voor de energiekosten in scholen. Van de sinds 2005 voorziene middelen zijn in 2007 en 2008 respectievelijk 27 en 28 miljoen euro beschikbaar voor de verbetering van de energieprestatie van bestaande schoolgebouwen. Gekoppeld aan de Design, Build, Finance, Maintain-formule voor scholenbouw, die in 2008 geconcretiseerd zal worden, voorziet de regering nog eens in 100 miljoen euro bovenop de geplande 1 miljard euro, specifiek bedoeld voor energiebesparend bouwen. De minister van Onderwijs heeft het bewustzijn rond rationeel energie-

gebruik nog verder aangescherpt, door zijn project-oproep voor de bouw van passiefscholen, gekoppeld aan een extra budgettaire ruimte van 9 miljoen euro om de meerkost van de bouw volgens deze strenge standaard te dekken.

Zoals gezegd, naar aanleiding van de verhoging van de energiefactuur en de bijbehorende noodkreten uit het onderwijsveld, komen met de regelmaat van de prijscurve van brandstoffen en de temperatuur buiten, dezelfde vragen en suggesties terug in deze commissie. Niemand spreekt het belang tegen van structurele maatregelen, maar er worden ook telkens voorstellen geopperd om iets te doen aan het budgettaire probleem van scholen op de korte termijn. In de reeds gestelde vragen in deze commissie lees ik suggesties gaande van een tegemoetkoming in de vorm van een soort Vlaams stookoliefonds voor scholen tot overbruggingskredieten en afspraken met de energiesector over gespreide betalingen. Voor die laatste suggestie ben ik overigens niet te vinden. Het is zoals het toekennen van een creditcard waarvan mensen denken dat ze op lange termijn geld kunnen opnemen. Maar dat is eigenlijk een eenmalige operatie tot de limiet van de kaart bereikt is. Eigenlijk stelt men daarmee een probleem uit. Na de afbetaling van de stookoliefactuur, twaalf maanden later, zal de tank opnieuw leeg zijn, zodat men opnieuw een lening moet afsluiten. Deze scholen komen in een vicieuze cirkel terecht.

Die vicieuze cirkels moeten we doorbreken, en ik sluit me daarom aan bij een politiek om enerzijds scholen te helpen bij het nemen van energiebesparende maatregelen en ze anderzijds op hun verantwoordelijkheid te wijzen. Het zijn ten slotte de schoolbesturen die mee prioriteit moeten geven aan energiebesparing, bij het onderhoud van hun gebouwen, het bouwen van nieuwe infrastructuur en in het gedrag van leerlingen en personeel. Tegelijk denk ik dat nog heel wat mogelijk is om het besparen op energie toegankelijk en haalbaar te maken voor de scholen.

We hebben weet van het grote aantal scholenbouwprojecten dat intekende op de diverse subsidiemaatregelen ter ondersteuning van energiebesparende maatregelen. Voor nieuwe scholenbouw is het E70-energiepeil verplicht. Ik vraag me echter af wat zich aan de keerzijde van dit verhaal bevindt. Met andere woorden, kunt u ons een inschatting geven van het aantal scholen dat vooralsnog niet instapt in het beleid om ook bestaande schoolgebouwen te verbeteren op het vlak van energieverbruik?

Ik vind het al bij al absurd dat scholen aan de ene kant financieel gesteund worden voor hun inspanningen inzake rationeel energiegebruik (REG), maar aan de andere kant niet kunnen genieten van de federale fiscale voordelen waar particulieren wel recht op hebben bij investering in REG en bij verbouwingen aan wat oudere woningen in het algemeen. Ik weet dat het niet het meest evidente

moment is om te overleggen met de federale regering. Ik weet ook dat dit een federale bevoegdheid is, maar ik wil toch zeggen dat een verlaging van de btw op verbouwingen aan schoolgebouwen een evidente maatregel is. Ziet u mogelijkheden op dit vlak?

Hierbij aansluitend: bij een sterke stijging van de olie-prijzen hanteert het federale niveau een omgekeerd cliquetsysteem waarbij de accijnzen verlaagd worden als de brandstofprijzen boven een bepaald niveau stijgen. Kan de federale overheid geen tegemoetkoming doen op het terrein van de accijnzen, bijvoorbeeld specifiek voor scholen die via een convenant beloven de uitgespaarde kosten te investeren in energiebesparende maatregelen? Is hierover in het verleden overlegd? Ook hier geldt de opmerking dat het om een federale materie gaat.

Investeringen in REG gaan gepaard met een kostenbesparing op lange termijn. In principe betalen deze investeringen zichzelf terug. ESCO-bedrijven (Energy Saving Companies) spelen in op dit gegeven en helpen (meestal publieke) bouwers en verbouwers om het financiële plaatje rond te krijgen. Zij maken een berekening van de termijn waarop een REG-maatregel zichzelf terugbetaalt en zorgen op die basis mee voor de voordelige financiering van dit soort maatregelen door private partners. In hoeverre zijn er afspraken tussen deze bedrijven en het onderwijs, afspraken die het investeren in REG overzichtelijker en toegankelijker zouden kunnen maken voor schoolbesturen?

Scholen slaan meestal grote hoeveelheden stookolie tegelijk in, maar kiezen vaak los van elkaar hun gas- en elektriciteitsleverancier. Kunnen we de schaalvoordelen vergroten door afspraken te maken met de sector? Hebben de inrichtende machten deze intentie?

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck, voorzitter: Ik wil me aansluiten bij de vraag van mevrouw Tamsamani. Op uw laatste vraag kan ik al bevestigend antwoorden, mevrouw Tamsamani. Er zijn inderdaad scholen, maar vooral scholengemeenschappen, die samen stookolie, aardgas en/of elektriciteit aankopen.

Tot de minister wil ik zeggen dat ik me zorgen maak over het project inzake passiefscholen. Ik weet dat scholen die aan het project deelnemen afgelopen week een brief hebben ontvangen waarin wordt gezegd dat slechts een gedeelte van de meerkost voor het passiefbouwen zou worden terugbetaald. Gezien het groot aantal deelnemende scholen en de grote oppervlakten zou men er zelfs voor opteren om enkel projecten die niet groter zijn dan 7000 vierkante meter te weerhouden. Kunt u daarover duidelijkheid verschaffen?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, collega's, de eerste vraag van mevrouw Helsen is een beetje vreemd. Ze vraagt zich af of het klopt dat in tegenstelling met de aanpak van 2005-2006 de Vlaamse Regering dit probleem nu beleidsoverschrijdend benadert. Het antwoord is neen. Het gaat om een initiatief van mij waarvoor er exclusief middelen van het onderwijsbudget worden gebruikt. Daarmee wil ik vooruit. Er is geen globale provisie voor de volledige Vlaamse Gemeenschap aangelegd om in een tegemoetkoming ter compensatie van de hoge stookolieprijzen te voorzien. Mijn maatregelen zijn specifiek op het onderwijs gericht, en geen onderdeel van een breder pakket.

Iedereen weet dat de evaluatie van vraag en aanbod op de oliemarkten de olieprijsen het afgelopen jaar opnieuw fors hebben doen stijgen. Met de toenemende vraag naar olie en de stagnatie van het aanbod zullen de stookolieprijzen wellicht hoog blijven. Dit betekent vooral voor de werkingsmiddelen van de basisscholen en de secundaire scholen een zware aderlating. Ik realiseer mij dat het voor deze scholen een problematische situatie is.

Het probleem van hoge stookolieprijzen heeft zich ook in 2001 voorgedaan. De toenmalige minister van Onderwijs, mevrouw Vanderpoorten, heeft als gevolg hiervan extra middelen toegekend voor de stookoliekosten.

In 2006 heb ik er bij de besprekingen over de begrotingscontrole 2006 op aangedrongen om voldoende middelen uit te trekken om de meerkost voor 2005-2006 door de gestegen energiekosten te kunnen compenseren. Van een totaalbudget van bijna 11 miljoen euro dat de federale en de Vlaamse overheden hadden uitgetrokken ter compensatie voor deze meerkost in Vlaanderen, ging 5,5 miljoen euro naar de scholen. Deze middelen zijn integraal over de werkingsmiddelen van het leerplichtonderwijs verdeeld. Het extra budget is dus gegaan naar het onderwijsniveau waar zich de hoogste noden voordoen. Ook toen hebben noch de CLB 's, noch de instellingen van het hoger onderwijs bijkomende middelen ontvangen.

De middelen zijn uitbetaald als ongekleurde middelen. Ze zijn weliswaar toegekend in het kader van de sterk gestegen brandstofprijzen, maar er is geen verplichting om ze te gebruiken voor de gestegen energiekosten met een verantwoording achteraf. Omdat deze middelen zijn uitbetaald als werkingsmiddelen, hadden de scholen de vrijheid om die aan te wenden zoals decretaal is bepaald. Ieder schooljaar krijgen de schoolbesturen en inrichtende machten een werkingsbudget voor de werking, de uitrusting, het onderhoud, het werken aan rationeel energiegebruik in hun scholen en ook om tegemoet te komen aan de eis van kosteloosheid. Bij de aanwending van het werkingsbudget moet ieder schoolbestuur en inrichtende macht wel rekening houden met een gelijke behandeling van al zijn gefinancierde of gesubsidieerde scholen en van al zijn leerlingen.

Als opstap naar de volledige uitrol van het nieuwe financieringssysteem voor de werkingsmiddelen van het leerplichtonderwijs voorzie ik in de onderwijsbegroting 2008 in een eenmalige tussenstap. Deze tussenstap is weliswaar eenmalig, maar toch een zeer forse bijkomende investering in de werkingsmiddelen van de scholen. Voor de basisscholen betekent deze tegemoetkoming dat ze in de zomer van 2008 21,3 miljoen euro zullen ontvangen, wat neerkomt op gemiddeld ongeveer 30 euro per leerling. Ik stel voor deze eenmalige tussenstap op lineaire wijze te verdelen over de basisscholen, dus ongeveer 30 euro per leerling. Dat is nog niet beslist, want daarover moet nog worden overlegd met de koepels en het GO!-onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap.

De basisscholen zullen vrij kunnen beslissen wat ze met de extra middelen doen. We kleuren de middelen dus niet, maar ze kunnen er ook verwarmingskosten mee betalen. Voor de secundaire scholen heb ik ook in de mogelijkheid van een eenmalige tussenstap voorzien. Hier gaat het om 10 miljoen euro. Deze middelen kunnen eventueel een selectieve bestemming krijgen in het kader van specifieke beleidsprioriteiten voor het secundair onderwijs. Ook daarover moet nog worden overlegd.

Ik ga ervan uit dat de eenmalige bijkomende middelen voldoende zijn om aan de verschillende uitdagingen te beantwoorden. Bovendien is het zo dat als het nieuwe financieringsdecreet van toepassing zal zijn, de werkingsmiddelen in het leerplichtonderwijs ten aanzien van 2004 met meer dan 30 percent zullen zijn gestegen. In combinatie met de forse stijging van de werkingsmiddelen, moet er ook een garantie voor de toekomst worden geboden. Zo werd in 2006 en in 2007 in extra middelen voorzien voor de verdere investeringen en aanmoedigingen van rationeel energiegebruik. Op deze wijze kunnen scholen minder afhankelijk worden van prijsschommelingen. Nieuwbouwscholen moeten voortaan voldoen aan de strenge E70-energienormen. Ook de scholen die via de DBFM-operatie (Design, Build, Finance, Maintain) worden gebouwd, moeten daaraan voldoen.

Cruciaal is dat bestaande schoolgebouwen ook verbeterd worden. Daarvoor werden in de loop van 2005-2007 heel wat acties gelanceerd, zowel inzake sensibilisering, opleiding, energieaudits en energieboekhoudingen, als concrete investeringen. Voor investeringen voor energiebesparing in bestaande gebouwen was in 2007 28 miljoen euro beschikbaar. Ook volgend jaar wordt hier 25 miljoen euro voor uitgetrokken.

Mevrouw Tamsamani vroeg me meer specifieke gegevens over hoe de scholen gereageerd hebben op dat beleid met betrekking tot rationeel energieverbruik.

Ik zou eerst en vooral willen benadrukken dat we in 2006-2007 nog meer dan de voorgaande jaren geïnves-

teerd hebben in energiebegeleidende maatregelen voor onze scholen in Vlaanderen. Ik geef u enkele cijfers bij wijze van overzicht. Er werden 1736 nieuwe stookolietellers geplaatst, 185 audits werden gesubsidieerd, 2563 vestigingsplaatsen hebben voor de geïnstalleerde energieboekhouding een subsidie ontvangen, 719 subsidiedossiers voor het op punt stellen van de regelsystemen voor verwarmingsinstallaties werden uitbetaald.

Al deze facultatieve subsidies bedragen ongeveer 3 miljoen euro. Er werd ook een werkingsbudget uitgetrokken van ongeveer 250.000 euro voor specifieke opdrachten, brochures, dvd's aan de scholen, provinciale studiedagen en het opstarten van het project passiefscholen. In 2008 zullen alle scholen een vijftal verschillende brochures ontvangen over het structureel aanpakken van het energieverbruik in scholen en centra.

Binnenkort verwacht ik een voorstel vanuit de werkgroep energiezuinige scholen, waar de overheid samen met de koepelorganisaties nadenkt over een langetermijn-energiezuinigheidsbeleid voor het bestaande schoolpatrimonium. De werkgroep werkt momenteel een concreet en gestructureerd plan van aanpak uit met als horizon 2020.

Daarnaast is er in 2006 voor 10 miljoen euro en in 2007 voor 28 miljoen euro bijkomend geïnvesteerd in energiebesparende infrastructuurwerken. In 2007 werden 252 REG-dossiers prioritair goedgekeurd. Deze cijfers gaan enkel over het gesubsidieerd onderwijs. In het gemeenschapsonderwijs is dat apart georganiseerd, en daarom kan ik u niet meteen cijfers geven. Maar het is een feit dat het gemeenschapsonderwijs hier bijzonder actief is. Zeer veel bijkomende budgettaire middelen die ze gekregen hebben in het kader van de toegenomen middelen voor scholenbouw, hebben ze prioritair aangewend voor energiezuinigheid.

Een inschatting van het aantal scholen dat, om welke reden dan ook, geen gebruik maakt van het gevoerde energiebeleid is uiterst moeilijk. Wat we wel reeds weten is dat, ondanks de aanzienlijke budgettaire inspanningen, er eind november 2007 bij AGION reeds voor 23 miljoen euro aan REG-subsidiedossiers wachten op een goedkeuring. Deze vaststelling sterkt mij in mijn overtuiging om het in 2006 opgestarte REG-beleid ook de komende jaren verder te zetten.

Op de vragen van mevrouw Tamsamani die verwijzen naar federale beleidsmaatregelen en mogelijke pistes, zou ik het volgende willen zeggen. Zoals u zelf aangeeft, is het niet zo eenvoudig om te antwoorden op uw vragen omdat het in deze periode niet zo eenvoudig is om overleg te plegen met de federale collega's. Als er een nieuwe federale regering is, zullen we daarover ongetwijfeld spreken.

Mevrouw Tamsamani stelde ook een vraag over ESCO-bedrijven. Ik heb daar eerlijk gezegd geen zicht op. Ik

denk niet dat er op dit ogenblik afspraken bestaan tussen ESCO-bedrijven en het onderwijs.

De laatste vraag van mevrouw Tamsamani ging over het vergroten van de schaal waarop we energiedragers aankopen. Meer dan vroeger wordt de aankoop van stookolie gecentraliseerd. Dit komt door de schaalvergroting binnen het onderwijs met de vorming van grotere schoolgemeenschappen. Het aankoopbeleid van de inrichtende machten blijft uiteraard hun autonomie. Ik denk niet dat het verstandig is dat wij dat van bovenuit proberen te dirigeren. Als scholen zelf belang hebben bij het centraliseren, zullen ze het ook doen.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Ik dank de minister voor het antwoord. Het is duidelijk dat er een aantal positieve stappen gezet zijn in het kader van het beleid dat u voert om de scholen ertoe aan te zetten om energie te besparen.

Ik weet niet of u ook de bedoeling hebt om na te gaan of de genomen maatregelen werkelijk een gunstig effect hebben op de energiefactuur voor de scholen. Ik ga ervan uit dat ze inderdaad een effect hebben. Dat is toch de bedoeling. Het geeft ook aan welke middelen er nog nodig zijn om de stijgende prijzen aan te kunnen.

U hebt verwezen naar het hoger onderwijs. Ik heb zelf verwezen naar de problematiek bij de CLB's. Mijnheer de minister, ik zou vragen dat u dat ook zou bekijken, want ook de CLB's worden met die problematiek geconfronteerd.

De voorzitter: Mevrouw Tamsamani heeft het woord.

Mevrouw Anissa Tamsamani: Ik wil de minister danken voor zijn zeer uitvoerig antwoord op al mijn vragen. Ik had ook niet anders verwacht.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck, voorzitter: Ik heb eigenlijk nog geen antwoord gekregen op mijn toegevoegde vraag over de passiefscholen en de selectie ervan. Want als er meer gegadigden zijn, zal de koek kleiner zijn. Er zou een tweede oproep gelanceerd zijn?

Minister Frank Vandenbroucke: Dat heb ik gezegd in het parlement op 5 december 2007 (*Hand. Vl. Parl.* 2007-08, nr. 13). U was de eerste die dat kon vernemen.

Het is normaal dat wij een zekere limiet stellen aan de kostprijs waarvoor men gesubsidieerd kan worden. Er kan misschien over gediscussieerd worden, maar we moeten die limiet zeker stellen.

Ik ben nog wat aan het nadenken over de totale taart die we gaan verdelen. Ik ben vertrokken van een zekere

budgettaire optie. Ik sluit niet uit dat dit eventueel wat meer kan zijn als we werkelijk zeer veel zeer interessante projecten krijgen, maar dat valt nog te bekijken.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck, voorzitter: Is de datum van de selectie al bekend?

Minister Frank Vandenbroucke: Ik denk dat ik dat best fixeer op het ogenblik dat het decreet betreffende energieprestaties in scholen (*Parl. St.* VI. Parl. 2007-08, nr. 1372/3) afgekondigd is. Dat zal nog niet het geval zijn.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck, voorzitter: We wachten op de tweede oproep. Hoop doet leven.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mijnheer de minister, u hebt nog geen antwoord gegeven op de bijkomende vragen over de CLB's.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik zal u het antwoord geven dat misschien onvoldoende bleek uit mijn stilzwijgen: ik heb daar geen extra budget voor. En ik vind niet dat het de verantwoordelijkheid van de overheid is

om in elke sector meteen met extra geld over de brug te komen.

Mevrouw Kathleen Helsen: Er is een werkgroep opgestart om het tekort aan werkingsmiddelen te bekijken, ook vanuit boekhoudkundig oogpunt. We moeten eens grondig nagaan hoe ernstig de problemen op het terrein zijn. De signalen die ik krijg, wijzen erop dat die mensen een tekort hebben. Dat heeft niet alleen te maken met de stijgende stookolieprijzen. Er zijn nog bijkomende kosten, en ik vrees dat dit op termijn zwaar begint te wegen op de kwaliteit van hun werk. We moeten dat onder de loep nemen en bekijken hoe het verder moet.

Minister Frank Vandenbroucke: Het is nu inderdaad moeilijker geworden door de gestegen energiefactuur, maar ik herhaal dat de overheid niet per definitie in elke sector moet tussenkomen als de energieprijzen stijgen. Dat is eindeloos. Daar ben ik nogal terughoudend in.

De voorzitter: Het incident is gesloten.